

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.412.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11817 Pani Posłanki Katarzyny Osos, w sprawie tworzenia zakładów aktywności zawodowej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Działalność zakładów aktywności zawodowej, pomimo prowadzenia przez nie działalności wytwórczo-usługowej, jest zwolniona ze stosowania rygorów pomocy publicznej na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 27 czerwca 2007 r. K(2007)3050. Wszelkie zmiany prawne, które powodowałyby odstępstwa od określonych w przywołanej decyzji zasad funkcjonowania tych jednostek wymagają akceptacji Komisji Europejskiej.

Jednocześnie nie ma obowiązku informowania Komisji Europejskiej o planowanych zmianach przepisów jeszcze zanim sporządzony zostanie ich projekt. Dopiero w przypadku nowelizacji ustawy lub rozporządzenia, która skutkowałaby zmianami w tworzeniu i działaniu zakładów aktywności zawodowej wykraczającymi poza ramy określone w przywołanej decyzji, konieczne będzie notyfikowanie o tych zmian Komisji Europejskiej.

W związku z tym, jeżeli zostanie przygotowany projekt ingerujący w dotychczasowe warunki funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej, to zostaną również przeprowadzone stosowne konsultacje z odpowiednimi organami, w tym z Komisją Europejską. Jednakże obecnie taka potrzeba nie występuje.

Zapewniam, że sytuacja zakładów aktywności zawodowej (ZAZ) jest stale monitorowana, na bieżąco analizowane są też możliwe działania, które usprawniłyby ich funkcjonowanie, a także zgłaszane przez interesariuszy w tym przedmiocie uwagi. Informuję, że do Kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie wpłynęły postulaty ZAZ, organizacji zrzeszających organizatorów zakładów ani innych podmiotów, które zgłaszałyby potrzebę zwiększenia maksymalnego udziału środków PFRON w tworzeniu lub działaniu zakładów aktywności zawodowej.

W związku z tym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie analizowano nowelizacji przepisów rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej, jak i przepisów ustawy o rehabilitacji, pod kątem zwiększenia maksymalnego udziału środków PFRON w tworzeniu zakładów aktywności zawodowej. Maksymalny udział środków PFRON w tworzeniu ZAZ może wynieść 65%. Pozostałą część środków winien wnieść organizator ZAZ. Wymóg ten gwarantuje, że organizacja pozarządowa lub samorząd terytorialny jako organizator zakładu faktycznie dysponuje potencjałem pozwalającym na jego zorganizowanie i prowadzenie. Inicjatywa ta wsparta musi być innymi środkami niż pochodzące z PFRON, który finansuje szereg innych ustawowych zadań, realizuje wiele projektów, a jego możliwości uzależnione są od dysponowania określonym budżetem, co nie pozwala na automatyczne zwiększanie angażowania środków na kolejne inicjatywy.

W przedmiocie działań aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami należy wskazać, że zakłady aktywności zawodowej stanowią tylko jedną z form wspierania tej grupy. Ich zadaniem jest pomoc osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy poprzez umożliwienie im zdobycia umiejętności zawodowych i doświadczenia. Podmioty te należą do tzw. chronionego rynku pracy – mają one obowiązek zatrudniać przede wszystkim osoby zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności. Zatrudniają też osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, ale tylko te, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

Należy pamiętać, że w świetle Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z artykułem 27 tego aktu, osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do pracy na równi z innymi osobami; obejmuje to prawo do zarabiania na życie poprzez pracę swobodnie wybraną lub przyjętą na rynku pracy oraz w otwartym, integracyjnym i dostępnym dla nich środowisku pracy. Dążąc do realizacji tych zapisów Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozpoczęło w 2025 r. realizację projektu „Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce” w ramach działania 3.4 Nowe rozwiązania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Partnerami w projekcie są Polska Federacja Zatrudnienia Wspomaganego z siedzibą w Warszawie oraz Polska Unia Zatrudnienia Wspomaganego z siedzibą w Warszawie.

Usługa zatrudnienia wspomaganego (UZW) to metoda pracy z osobami z niepełnosprawnościami, której celem jest wsparcie ich w wejściu na otwarty rynek pracy i utrzymaniu na nim zatrudnienia. Jest to narzędzie nieobecne dotychczas w ogólnodostępnym systemie instrumentów kierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

Celem projektu jest przygotowanie rozwiązań, które pozwolą wdrożyć model zatrudnienia wspomaganego jako trwałego rozwiązania wspierającego aktywność zawodową – podejmowanie i utrzymanie zatrudnienia na rynku pracy - osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Projekt ma charakter koncepcyjny. Zostaną w nim wypracowane rozwiązania dotyczące wdrożenia modelu zatrudnienia wspomaganego oraz samego tego modelu, w tym niezbędnych procedur standaryzujących obszar merytoryczny, organizacyjny i finansowy usługi.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/